

Sygn. akt VI RCa 109/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Biernat-Kalinowska (spr.)

Sędziowie: SO Waldemar Pałka

SO Aneta Szwedowska

protokolant: starszy sekretarz sądowy Anna Greifenberg-Krupa

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2016 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniego W. K.** reprezentowanego przez matkę E. N. (1)

przeciwko **G. K. (1)**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji małoletniego powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Giżycku

z dnia 09 marca 2016 roku

sygn. akt III RC 312/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że zasądzone tam alimenty od pozwanego G. K. (1) na rzecz małoletniego W. K. podwyższa do kwoty po 1300 zł (jeden tysiąc trzysta złotych) miesięcznie, poczynając od dnia 29 czerwca 2016 roku;

II. w pozostałym zakresie apelację oddala.

Sygn. akt VI RCa 109/16

UZASADNIENIE

E. N. (1) działająca jako ustawowa przedstawicielka małoletniego W. K. wystąpiła z powództwem przeciwko G. K. (1) o podwyższenie alimentów z wysokości po 700 zł do kwoty po 1300 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu swojego roszczenia wskazała, że od ostatniej sprawy alimentacyjnej tj. od 2012 roku znacznie wzrosły koszty utrzymania małoletniego powoda, związane z wejściem dziecka w okres szkolny, koniecznością zakupu wyprawki szkolnej, kosztów dodatkowych zajęć płatnych oraz kosztów związanych z leczeniem syna, a zatem wizyt i konsultacji lekarskich, dojazdów na zabiegi i badania, a ponadto wzrostem w przeciągu tego okresu cen żywności, odzieży, obuwia i usług, którym ona nie jest w stanie sprostać w całości ze swojego wynagrodzenia oraz dotychczasowych alimentów. Podkreślała, że pozwany nie widział syna od grudnia 2011r., nie pamięta o ważnych wydarzeniach w życiu małoletniego, nie dzwoni i nie przysyła prezentów od ponad 4 lat.

Pozwany G. K. (1) ostatecznie uznał powództwo do kwoty po 900 zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy w Giżycku wyrokiem z dnia 9 marca 2016 r. podwyższył alimenty ustalone od pozwanego G. K. (1) na rzecz małoletniego W. K. ustalone wyrokiem Sądu Rejonowego w Giżycku z dnia 27 września 2011 r. z kwoty po 700 złotych miesięcznie do kwoty po 1000 złotych miesięcznie, płatne z góry do 10 dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki w płatności każdej z rat, płatne do rąk matki małoletniego E. N. (1) poczynając od dnia 28 sierpnia 2015 r.; w pozostałym zakresie powództwo oddalił; zwolnił pozwanego od opłaty sądowej od której powódka była zwolniona z mocy ustawy; wyrokowi w punkcie zasądzającym podwyższone alimenty nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Sąd ten ustalił, że wyrokiem Sądu Rejonowego w Giżycku z 27 stycznia 2012 r. w sprawie III RC 552/11 pozwany G. K. (1) został zobowiązany do uiszczania podwyższonych alimentów w kwocie po 700 zł miesięcznie na rzecz małoletniego W. K..

W wyroku rozwodowym Sądu Okręgowego w Olsztynie w sprawie VI RC 826/12 z 27 maja 2013 r. zostały utrzymane dotychczasowe alimenty na małoletniego powoda tj. po 700 zł miesięcznie.

Matka małoletniego E. N. (1), zamieszkuje wraz z synem w mieszkaniu własnościowym o powierzchni 41 m², na zakup którego zaciągnęła kredyt w wysokości 46.600 zł na 30 lat, a miesięczna rata wynosi ok. 500 zł., za które czynsz wynosi 460 zł miesięcznie, opłata za wodę jest wliczona w czynsz, za energię ok. 80 zł miesięcznie, za gaz ok. 100 zł miesięcznie oraz z multimedia – 98 zł miesięcznie. Z wykształcenia jest technikiem (...) i zatrudniona jest w (...)w W. jako (...) i zarabia 2411 zł netto. Z wynagrodzenia za pracę oraz dotychczasowych alimentów tj. łącznej kwoty w wysokości ok. 3100 zł miesięcznie, po uiszczeniu kosztów utrzymania mieszkania, które oscylują w wysokości ok. 800 zł, oraz raty kredytu za mieszkanie w wysokości ok. 500 zł miesięcznie pozostaje powódce kwota ok. 1800 zł miesięcznie, która nie pozwala na zaspokojenie wszystkich usprawiedliwionych potrzeb związanych

z utrzymaniem prawie (...)syna. Małoletni korzysta z dodatkowych zajęć z języka angielskiego, których miesięczny koszt to 50 zł a roczny koszt zakupu książek i ćwiczeń to ok. 100 zł. Ponadto małoletni korzysta z basenu i wyjazdów do kina, co miesięcznie wynosi ok. 80 zł. Ponadto matka musi zakupić dziecku odpowiednie akcesoria ochronne do jazdy na rowerze z uwagi na jego chorobę krwi, jak również ponieść koszty wizyt w poradniach: hematologicznej z uwagi na zaburzenia krzepnięcia krwi i chirurgiczno- ortopedycznej z powodu wady stopy: płaskostopia i koślawości i dojazdów do nich jak również zakupu specjalnego obuwia, wkładek ortopedycznych a nadto maści na krwiaki, odpowiednich witamin podnoszących odporność, gąbek tamujących krwawienie, środków opatrunkowych.

Pozwany G. K. (1) oprócz małoletniego powoda posiada na utrzymaniu ponad roczną córkę z aktualnego związku małżeńskiego.

Zamieszkuje on z żoną i dzieckiem w K. w mieszkaniu Spółki (...) o powierzchni 90 m², w której posiada 30% udziałów. Czynsz za mieszkanie wynosi 550 zł miesięcznie, opłata za energię – ok. 300 zł miesięcznie.

Pozwany G. K. (1) z wykształcenia jest inżynierem(...), a ponadto ukończył zorganizowany przez PUP kurs operatora koparko-ładowarki i aktualnie zatrudniony jest jako (...) w firmie swojego brata za wynagrodzeniem ok. 3000 zł w sezonie letnim i ok. 2500 zł w pozostałym okresie. Posiada on gospodarstwo rolne o pow. 4,0800 ha użytków rolnych na terenie Gminy R.. W 2015 r. zostały wypłacone mu płatności (...) w kwocie 730,32 zł, zaś w zakresie płatności obszarowych proces weryfikacji kwalifikowalności wniosku nie został jeszcze zakończony. Dotychczas otrzymywał on kwotę ok. 3100 zł rocznie, z której opłacał podatek rolny kwartalny w kwocie 164 zł oraz za koszenie łąk kwotę 100 zł. Aktualnie z Agencji pozwany otrzymuje kwotę 3276,52 zł. G. K. (1) posiada 30 udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...) o łącznej kwocie 30.000 zł. Jego żona E. K., która z zawodu jest (...) - aktualnie jest osobą bezrobotną. Wcześniej zatrudniona była na zastępstwie jako (...) w Zespole (...)w M., ale po urlopie macierzyńskim wygasła umowa o pracę i nie było możliwości ponownego jej tam zatrudnienia. Obecnie poszukuje pracy.

W oparciu o powyższe Sąd uznał, że analiza wyciągów z konta pozwanego w Banku (...) wskazuje, że jego dochody są znacznie wyższe niż przedstawia przed Sądem. Zatem jest w stanie łożyć na utrzymanie syna kwotę 1000 zł miesięcznie.

Alimenty w tej wysokości stanowić będą od 33% do 40% wynagrodzenia zadeklarowanego przez pozwanego z tytułu świadczenia pracy jako operatora koparki tj. od 2500 do 3000 zł miesięcznie.

Analiza wyciągów z rachunków pozwanego na koncie w Banku (...) także wskazuje, że posiada on większe dochody niż te które wskazuje, a mianowicie z tytułu zatrudnienia jako operator koparki.

Proporcje w myśl których pozwany na utrzymanie starszego syna z poprzedniego związku małżeńskiego przeznaczy ok. 33% do 40% dochodów z tytułu świadczenia pracy a na swoje utrzymanie i ponad rocznego dziecka z aktualnego małżeństwa – pozostałe ok. 60% - są prawidłowe.

Od ostatniej sprawy alimentacyjnej, która miała miejsce ponad 4 lata temu, z całą pewnością nastąpiła zmiana stosunków, o jakiej mowa w art.138 k.r.o.

Oczywistym jest, że matka małoletniego powoda, która zamieszkuje wspólnie z dzieckiem i na co dzień zajmuje się jego wychowaniem realizuje w ten sposób w znacznej mierze swój obowiązek alimentacyjny, a zatem pozwany G. K. (1), który tylko poprzez uiszczanie świadczeń alimentacyjnych przyczynia się do utrzymania małoletniego dziecka winien przynajmniej w większym zakresie partycypować w kosztach jego utrzymania, zapewniając tym samym zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb.

Sąd nadmieniał, że przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda – E. N. (1) również nie jest zwolniona z finansowego partycypowania w kosztach utrzymania małoletniego dziecka. Matka dziecka, mając na względzie częściowe spełnianie przez nią obowiązku alimentacyjnego w postaci codziennego zajmowania się dzieckiem - powinna wyłożyć na utrzymanie syna połowę kwoty ustalonej od ojca tj. po 500 zł miesięcznie.

Zdaniem Sądu kwota alimentów ustalonych od pozwanego w wysokości 1000 zł miesięcznie razem z kwotą 500 zł miesięcznie wyłożoną przez matkę dziecka winna w całości zaspokoić najbardziej usprawiedliwione potrzeby dziecka w wieku(...) lat.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona powodowa. Zaskarżyła wyrok w części tj. w punkcie I w części dotyczącej podwyższenia alimentów z kwoty 700 złotych na 1000 złotych miesięcznie.

Orzeczeniu zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie przez pominięcie i nie ustosunkowanie się do przedłożonego przez stronę powodową wszystkich dowodów w postaci wydatków jakie ponosi na małoletniego W. K.;
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść polegający na błędnym przyjęciu, iż żądanie powódki jak to określił Sąd Rejonowy jest nadmiernie wygórowane;
3. zarzut błędu w ustaleniach faktycznych Sądu I instancji, który miał wpływ na wynik orzeczenia oddalającego część powództwa, a mianowicie polegającym na wadliwym obliczeniu przez Sąd dochodów powoda z tytułu świadczeń pracy i innych;
4. w efekcie błędnych ustaleń w zakresie stanu faktycznego, poprzez pominięcie przez Sąd Rejonowy art. 299 k.p.c. tj. na okoliczność zaniechania przesłuchania stron.

W oparciu o powyższe wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez uwzględnienie podwyższenia alimentów na małoletniego W. K. z kwoty 1000 zł na 1300 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu wskazała, że wyciągu z rachunku bankowego pozwanego wynika, iż dysponuje on bardzo dużą gotówką - rocznie na jego koncie osobistym suma uznań wynosiła ponad 108.000 złotych, zatem przychód średnio co miesiąc wynosił ponad 9000 zł. Ponadto okazało się, że średnio co pół roku odbywa on podróże zagraniczne wraz z obecną żoną i dzieckiem – do E., W., J. w celach czysto turystycznych.

Jak wykazały wydruki z konta pozwany zarabia o wiele więcej niż wykazał w zaświadczeniu o zarobkach i jak zeznawał on i jego żona 2500 zł - 3000 zł. Z analizy wpłat wynika, że były to kwoty średnio ok. 5000 zł miesięcznie.

Pozwany prowadzi bogaty i rozrzutny tryb życia, poza wycieczkami zagranicznymi, stać go na częste wyjścia do restauracji, pizzerii, zakupu drogiego sprzętu RTV np. odtwarzacz płyt CD za kwotę ponad 2200 zł oraz głośniki do kina domowego za ok. 3000 zł, czy kieliszki do wódki za kwotę 560 zł. Stać go na kupowanie na ogół zbędnych, ale drogich rzeczy co już świadczy o jego dużych dochodach celowo zatajanych na potrzeby niniejszego postępowania.

Ponadto pozwany zatajał od samego początku procesu posiadanie drugiego konta, na którym zgromadził przynajmniej 30.000 zł z czego 10.000 zł wydał jedynie na siebie i wyżej wspomniane zakupy.

Pozwany mieszka wraz z żoną i dzieckiem w obszernym ok. 100 m² mieszkaniu, za które nie ponosi żadnych opłat, ponieważ to mieszkanie należy do (...) spółki (...) i tym samym do niego, w której udziały mają tylko jego rodzice, brat i on sam.

W wyroku Sąd I Instancji uznał powództwo w części w pozostałym zakresie oddalił jako nadmiernie wygórowane, natomiast w żaden sposób tego nie uzasadnił. Sam pozwany nie kwestionował wydatków na dziecko jako nadmiernie wygórowanych. W odpowiedzi na pozew wnosił tylko o odrzucenie pozwu, następnie przychylił się do kwoty 900 zł miesięcznie na syna argumentując to tylko zmęczeniem procesowym i chęcią zakończenia sprawy. Małoletnie dziecko nie może podlegać licytacji przez pozwanego, który jest w stanie przychylić się do podwyższenia alimentów tylko dlatego do kwoty 900 zł. po to, aby tylko zakończyć szybciej proces, bo się nim zmęczył.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej zasługiwała na uwzględnienie.

W myśl art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Przesłanką obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec dziecka jest niezdolność dziecka do samodzielnego utrzymania się. Obowiązek ten ciąży na obojgu rodzicach. Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w tezie IV wytycznych w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 r. III CZP 91/86)

Natomiast zgodnie z art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać wysokości zasądzonych alimentów. Przez pojęcie „stosunków” należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego jego zakresu (art. 133 i art. 135 k.r.o.)

W orzecznictwie wskazuje się, że zmiana stosunków to istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego. Skutkiem takich zmian jest potrzeba skorygowania zakresu obowiązku alimentacyjnego.

W niniejszej sprawie doszło niewątpliwie do wzrostu usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda, który uzasadniał podwyższenie alimentów od ojca. Wiązało się to przede wszystkim ze wzrostem i rozwojem uprawnionego, a także z pogorszeniem się stanu jego zdrowia.

W toku postępowania apelacyjnego Sąd uzupełnił postępowanie dowodowe. Sąd Okręgowy dopuścił dowody z zeznania podatkowego przedstawicielski ustawowej małoletniego powoda (k. 399 – 404) na okoliczność jej dochodów, zeznania podatkowego pozwanego (k. 406 – 410) na okoliczność dochodów pozwanego, zawiadomienia komornika o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez G. K. (1) (k. 411), informacji komornika (k. 421) na okoliczność egzekucji prowadzonych wobec pozwanego i akt sprawy III RC 5/16 Sądu Rejonowego w Mrągowie na okoliczność sprawy o alimenty toczącej się przeciwko G. K. (1).

Powyższe dokumenty urzędowe Sąd podzielił w całej rozciągłości, bowiem pochodzą od uprawnionych organów i żadna ze stron nie podważała ich prawdziwości.

Analizując materiał dowodowy zgromadzony przez Sąd Rejonowy oraz uzupełniony w toku postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że alimenty od pozwanego na rzecz małoletniego powoda należy podwyższyć do kwoty żądanej przez stronę powodową.

Małoletni W. K. ma(...) lat. Znajduje się w fazie intensywnego rozwoju. Jego potrzeby to nie tylko wydatki związane z wyżywieniem i ubraniem ale także m.in. potrzeby związane z nauką, rozwijaniem zainteresowań, wypoczynkiem. Małoletni uczęszcza obecnie do szkoły z czym wiążą się dodatkowe wydatki. Ponadto chłopiec choruje na zaburzenia krzepnięcia krwi. Choroba ta jest już obecnie zdiagnozowana i matka dziecka podjęła leczenie. Co kilka miesięcy jeździ z dzieckiem do hematologa. Na leki dla małoletniego wydaje około 200 złotych miesięcznie.

Koszty utrzymania małoletniego to kwota co najmniej 1500 złotych miesięcznie.

W ocenie Sądu Okręgowego udział pozwanego w kosztach utrzymania małoletniego syna powinien być większy niż ustalił to Sąd I instancji. Pozwany ma dużo większe możliwości zarobkowe i majątkowe niż matka dziecka. Ponadto pozwany w ogóle nie interesuje się dzieckiem. Ostatni raz widział syna 6 lat temu. Po wydaniu wyroku przez Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie pozwany przestał płacić jakiegokolwiek alimenty na dziecko, zaczął pozbywać się majątku, aby utrudnić egzekucję świadczenia. Małoletnim powodem nie interesuje się również rodzina pozwanego.

Z uwagi na powyższe Sąd II instancji uznał, że udział pozwanego w kosztach utrzymania małoletniego syna powinien wynosić 1300 złotych miesięcznie.

Możliwości zarobkowe pozwanego pozwalają mu na płacenie alimentów w takiej wysokości. Do tej pory osiągał znaczne dochody. Był udziałowcem w spółce rodzinnej.

Po wydaniu wyroku przez Sąd Rejonowy pozwany zaczął pozbywać się majątku. Posiadane grunty rolne przekazał matce. Pozbył się udziałów w spółce a także ruchomości z mieszkania oraz samochodu. Działania pozwanego spowodowały, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Mrągowie złożył zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez pozwanego polegającego na zbywaniu swojego majątku czym udaremniał wykonywanie orzeczenia jako podstawy egzekucji.

Działanie powoda należy oceniać w oparciu o art. 136 k.r.o., zgodnie z którym jeżeli osoba która była już zobowiązana do świadczeń alimentacyjnych, bez żadnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych.

Sąd Okręgowy miał również na uwadze, że w trakcie niniejszej sprawy aktualna żona G. K. (1) wniosła do Sądu Rejonowego w Mrągowie przeciwko mężowi pozew o alimenty na rzecz półtorarocznej córki w wysokości 1000 złotych miesięcznie. Pozwany uznał powództwo w całości i alimenty w takiej wysokości zostały przez Sąd zasądzone.

Skoro pozwany jest w stanie i chce płacić alimenty w wysokości 1000 złotych miesięcznie na półtoraroczne dziecko to tym bardziej jest w stanie płacić alimenty w wysokości 1300 złotych na rzecz 7-letniego syna, którego usprawiedliwionej potrzeby są znacznie wyższe.

Z uwagi na powyższe Sąd, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zaskarżony wyrok w punkcie I zmienił w ten sposób, że ustalone tam alimenty od pozwanego G. K. (1) na rzecz małoletniego W. K. podwyższył do kwoty po 1300 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 29 czerwca 2016 r.. W pozostałym zakresie Sąd apelację oddalił (art. 385 k.p.c.).